

USTAWA

z dnia 2016 r.

o spółdzielniach rolników¹⁾

Rozdział I
Przepisy ogólne

Art. 1.

Ustawa określa zasady tworzenia, organizacji i działalności spółdzielni rolników i ich związków.

Art. 2.

Spółdzielnia rolników prowadzi działalność na podstawie niniejszej ustawy oraz zarejestrowanego statutu.

Art. 3.

W sprawach nieuregulowanych przepisami niniejszej ustawy do spółdzielni rolników stosuje się przepisy ustawy z dnia 16 września 1982 r. – Prawo spółdzielcze (Dz. U. z 2016 r. poz. 21), zwanej dalej „ustawą Prawo Spółdzielcze”.

Art. 4.

Spółdzielnia rolników jest dobrowolnym zrzeszeniem osób:

- 1) fizycznych lub prawnych prowadzących gospodarstwo rolne w rozumieniu przepisów o podatku rolnym lub prowadzących działalność rolniczą w zakresie działów specjalnych produkcji rolnej, będących producentami produktów rolnych lub grup tych produktów, zwanych dalej „rolnikami”,
- 2) fizycznych lub prawnych niebędących rolnikami prowadzących działalność w zakresie przechowywania, magazynowania, sortowania, pakowania lub przetwarzania produktów rolnych lub grup tych produktów, zwanych dalej „podmiotami niebędącymi rolnikami”

– o zmiennym składzie osobowym i zmiennym kapitale, które w interesie swoich członków prowadzi wspólną działalność gospodarczą.

¹⁾ Niniejszą ustawą zmienia się ustawy: ustawę z dnia 28 lipca 1983 r. o podatku od spadków i darowizn, ustawę z dnia 12 stycznia 1991 r. o podatkach i opłatach lokalnych, ustawę z dnia 15 lutego 1992 r. o podatku dochodowym od osób prawnych, ustawę z dnia 9 maja 2008 r. o Agencji Restrukturyzacji i Modernizacji Rolnictwa oraz ustawę z dnia 23 kwietnia 1964 r. - Kodeks cywilny.

Art. 5.

Poza postanowieniami określonymi w art. 5 § 1 ustawy Prawo spółdzielcze, statut spółdzielni rolników zawiera co najmniej:

- 1) zasady, warunki oraz tryb przyjmowania do spółdzielni rolników członków będących rolnikami oraz podmiotów niebędących rolnikami;
- 2) wskazanie minimalnego okresu członkostwa w spółdzielni rolników, który nie może być krótszy niż rok obrotowy;
- 3) wskazanie terminu składania przez członka spółdzielni rolników informacji o zamiarze wystąpienia ze spółdzielni rolników, który nie może upływać później niż 3 miesiące przed końcem roku obrotowego;
- 4) zasady i zakres dostarczania przez członków spółdzielni rolników obowiązkowych informacji w zakresie prowadzonej przez nich działalności dotyczących w szczególności: powierzchni uprawy, plonów oraz wielkości produkcji produktów lub grup produktów, ze względu na które spółdzielnia rolników została założona, zwanych dalej „produktami lub grupami produktów”;
- 5) obowiązujące członków spółdzielni rolników będących rolnikami zasady produkcji produktów lub grup produktów, w tym dotyczące ich jakości i ilości, oraz sposoby ich przygotowywania do sprzedaży;
- 6) zasady użytkowania przez spółdzielnię rolników wkładów oraz sposób ustalania odpłatności za ich użytkowanie;
- 7) rodzaj i zakres odpowiedzialności członków spółdzielni rolników;
- 8) sankcje wobec członka spółdzielni rolników, który nie wypełnia nałożonych na niego obowiązków statutowych lub nie spełnia wymogów określonych w ustawie, w tym przyczyny:
 - a) wykluczenia członka spółdzielni rolników, w przypadku gdy z jego winy umyślnej lub rażącego niedbalstwa dalsze pozostawanie w spółdzielni rolników nie da się pogodzić z postanowieniami statutu tej spółdzielni lub dobrymi obyczajami,
 - b) wykreślenia członka spółdzielni rolników, niewykonującego obowiązków statutowych z przyczyn przez niego niezawinionych;
- 9) szczegółowe zasady podziału zysków i pokrywania strat;
- 10) zasady ustalania liczby głosów przysługujących członkom będącym osobami prawnymi – w przypadku niestosowania zasady, o której mowa w art. 36 § 2 zdanie pierwsze ustawy Prawo spółdzielcze.

Rozdział II

Przedmiot działalności, członkowie spółdzielni rolników

Art. 6.

§ 1. Przedmiotem działalności spółdzielni rolników jest prowadzenie działalności gospodarczej na rzecz członków spółdzielni rolników będących rolnikami w zakresie:

- 1) planowania przez nich produkcji produktów lub grup produktów i dostosowywania jej do warunków rynkowych ze szczególnym uwzględnieniem jej ilości i jakości;
- 2) koncentracji podaży oraz organizowania sprzedaży produktów lub grup produktów wyprodukowanych przez rolników;
- 3) koncentracji popytu oraz organizowania zakupu niezbędnych rolnikom środków do produkcji produktów lub grup produktów.

§ 2. Spółdzielnia rolników, oprócz prowadzenia działalności, o której mowa w § 1, może prowadzić działalność gospodarczą w zakresie:

- 1) przechowywania, konfekcjonowania i standaryzacji produktów lub grup produktów, wyprodukowanych przez jej członków będących rolnikami;
- 2) przetwarzania produktów lub grup produktów wyprodukowanych przez jej członków będących rolnikami oraz obrotu uzyskanymi w ten sposób produktami przetworzonymi;
- 3) świadczenia usług na rzecz członków będących rolnikami związanych z wytwarzaniem przez nich produktów lub grup produktów;
- 4) sprzedaży produktów lub grup produktów, wyprodukowanych przez jej członków będących rolnikami;
- 5) upowszechniania wśród swoich członków korzystnych dla środowiska metod uprawy, technologii produkcji i metod gospodarki odpadami;
- 6) prowadzenia działalności usługowej na rzecz swoich członków.

§ 3. Spółdzielnia rolników może prowadzić również działalność społeczną i oświatowo-kulturalną na rzecz swoich członków i ich środowiska.

§ 4. Przychody z prowadzenia działalności, o których mowa w § 2 pkt 6 oraz § 3, nie mogą łącznie przekroczyć 25% rocznych przychodów spółdzielni rolników.

§ 5. Każdy z członków spółdzielni rolników może przynależeć do jednej spółdzielni rolników w zakresie produktów lub grup produktów.

§ 6. Minister właściwy do spraw rynków rolnych, określi, w drodze rozporządzenia, wykaz produktów i grup produktów, dla których mogą być zakładane spółdzielnie rolników, mając na względzie znaczenie ekonomiczne poszczególnych produktów z punktu widzenia krajowej produkcji rolnej.

Art. 7.

§ 1. W spółdzielniach rolników założycielami mogą być rolnicy, których liczba nie może być mniejsza od pięciu.

§ 2. Spółdzielnia rolników liczy co najmniej pięciu członków będących rolnikami, o ile statut nie wymaga większej liczby członków będących rolnikami.

§ 3. Spółdzielnia rolników nie może odmówić przyjęcia w poczet członków rolnika, jeżeli spełnia on wymogi określone w jej statucie oraz warunki określone w ustawie.

§ 4. Jeżeli członkami spółdzielni rolników są wyłącznie osoby prawne, a statut określa inną zasadę ustalania liczby głosów niż określona w art. 36 § 2 zdanie pierwsze ustawy Prawo spółdzielcze – żaden z członków nie może mieć więcej niż 20% ogólnej liczby głosów na walnym zgromadzeniu, także pośrednio:

- 1) przez dysponowanie bezpośrednio lub pośrednio większością głosów na walnym zgromadzeniu, zgromadzeniu wspólników albo walnym zebraniu członków, także jako zastawnik albo użytkownik, bądź w zarządzie innej osoby prawnej będącej członkiem spółdzielni rolników, także na podstawie porozumień z innymi osobami;
- 2) gdy członkowie zarządu osoby prawnej będącej członkiem spółdzielni rolników stanowią więcej niż połowę członków zarządu innej osoby prawnej będącej członkiem spółdzielni rolników.

Art. 8.

Podmioty niebędące rolnikami nie mogą być wybierane do rady nadzorczej spółdzielni rolników.

Art. 9.

§ 1. Spółdzielnie rolników mogą zakładać związki spółdzielni rolników prowadzące w imieniu i na rzecz swoich członków działalność w zakresie, o którym mowa w art. 6 § 2 lub 3, lub przystępować do takich związków.

§ 2. Do związków spółdzielni rolników stosuje się odpowiednio przepisy dotyczące spółdzielni, których członkami zgodnie ze statutem są wyłącznie osoby prawne, oraz art. 241 ustawy Prawo Spółdzielcze.

Rozdział III

Zasady działania i gospodarka spółdzielni rolników

Art. 10.

§ 1. Statut spółdzielni rolników może stanowić, że wysokość wpisowego wynosi:

- 1) określoną kwotę albo
- 2) iloraz określonej w statucie części ułamkowej funduszu zasobowego spółdzielni podzielonej przez liczbę członków spółdzielni rolników – według stanu na koniec roku kalendarzowego poprzedzającego rok przystąpienia członka do spółdzielni rolników.

§ 2. Statut może przewidywać możliwość corocznego ustalania liczby udziałów, do których mają prawo poszczególne członkowie proporcjonalnie do ich udziału procentowego w łącznej wartości zakupionych przez spółdzielnię od swoich członków produktów lub grup produktów w poprzednim roku obrotowym.

§ 3. W przypadku, o którym mowa w § 2, statut powinien określać:

- 1) liczbę udziałów, do których mają prawo poszczególne członkowie spółdzielni rolników;
- 2) sposób i terminy realizacji dopłat dokonywanych na udziały albo zwrotu wpłat dokonanych na udziały.

§ 4. Statut może przewidywać możliwość ustalania liczby udziałów na podstawie kryteriów innych niż wskazane w § 2.

§ 5. Były członek spółdzielni rolników oraz osoba, którą zmarły członek wskazał jako osobę której spółdzielnia rolników jest obowiązana wypłacić lub zwrócić udziały po jego śmierci, może zbyć swoje niezwrócone udziały innemu członkowi tej spółdzielni.

§ 6. Umowa przenosząca własność udziałów, o których mowa w § 5, powinna być zawarta pod rygorem nieważności w formie pisemnej z podpisami notarialnie poświadczonymi.

§ 7. Nabywca udziałów obowiązany jest zawiadomić spółdzielnię rolników o nabyciu udziałów, w terminie 7 dni od dnia nabycia tych udziałów.

§ 8. Członek spółdzielni rolników, który wystąpił z tej spółdzielni za wypowiedzeniem lub został wykreślony z powodu zaprzestania prowadzenia gospodarstwa rolnego może w terminie sześciu miesięcy od dnia ustania członkostwa, w formie pisemnej, przenieść swoje udziały na osobę, która przejęła i prowadzi jego gospodarstwo rolne, o ile została ona członkiem tej spółdzielni albo złożyła deklarację przystąpienia do tej spółdzielni.

§ 9. Przepis § 8 nie dotyczy przypadku, gdy przeniesienie własności gospodarstwa rolnego nastąpiło w wyniku odpłatnego nabycia.

§ 10. W przypadku, gdy osoba, o której mowa w § 8, nie została członkiem spółdzielni rolników albo nie złożyła deklaracji przystąpienia do tej spółdzielni udział byłego członka zostaje wypłacony; przepis art. 26 § 1 ustawy Prawo spółdzielcze stosuje się odpowiednio.

Art. 11.

Członek spółdzielni rolników będący właścicielem wniesionego do spółdzielni rolników wkładu niepieniężnego, może nim rozporządzać, jednak o zamiarze zbycia takiego wkładu jest obowiązany powiadomić spółdzielnię rolników na piśmie co najmniej na 3 miesiące przed dokonaniem tej czynności, o ile w statucie nie zostanie wskazany wcześniejszy termin na dokonanie tej czynności.

Art. 12.

§ 1. Dochód ogólny spółdzielni rolników stanowi różnicę między przychodami uzyskanymi w danym roku obrotowym, a sumą kosztów pomniejszoną o straty nadzwyczajne i należne podatki oraz powiększoną lub pomniejszoną o różnicę wartości zapasów między stanem na koniec roku obrotowego, a stanem na początek tego roku. Przy ustalaniu dochodu ogólnego uwzględnia się udział spółdzielni rolników w wyniku finansowym innych organizacji.

§ 2. Dochód ogólny podlega podziałowi na podstawie uchwały walnego zgromadzenia.

§ 3. W przypadku, gdy spółdzielnia rolników prowadzi działalność, o której mowa w art. 6 § 2 pkt 2, walne zgromadzenie wydziela z dochodu ogólnego dochód pochodzący ze sprzedaży przetworzonych produktów lub grup produktów wyprodukowanych przez członków spółdzielni rolników, podlegający podziałowi między tych członków stosownie do postanowień walnego zgromadzenia.

§ 4. W przypadku gdy spółdzielnia rolników prowadzi działalność, o której mowa w art. 6 § 2 pkt 4, walne zgromadzenie wydziela z dochodu ogólnego dochód pochodzący ze sprzedaży produktów lub grup produktów wyprodukowanych przez członków spółdzielni rolników, podlegający podziałowi między tych członków stosownie do postanowień walnego zgromadzenia.

§ 5. Spółdzielnia rolników tworzy zasadnicze fundusze własne:

- 1) fundusz założycielski, na który składają się wpłaty udziałów członkowskich oraz wpisowego,
- 2) fundusz zasobowy, na który przeznaczają się nie mniej niż 10 % dochodu ogólnego.
- 3) fundusz rezerw niepodzielnych, na który przeznaczają się nie mniej niż 20 % dochodu ogólnego.
- 4) fundusz wzajemnościowy, na który przeznaczają się nie mniej niż 3 % dochodu ogólnego.

§ 6. Spółdzielnia rolników tworzy także inne fundusze własne przewidziane w odrębnych przepisach oraz w jej statucie.

§ 7. Fundusz wzajemnościowy przeznaczają się na rozwój i promocję spółdzielni rolników.

§ 8. Odpis na fundusz wzajemnościowy stanowi koszt uzyskania przychodów.

§ 9. Straty bilansowe spółdzielni rolników pokrywa się z funduszu zasobowego, a w części przekraczającej fundusz zasobowy – z innych funduszy własnych spółdzielni rolników, z wyłączeniem funduszu rezerw niepodzielnych, w sposób i na warunkach określonych w statucie.

§ 10. Jeżeli straty poniesione w ostatnim roku obrotowym nie mogły zostać pokryte w sposób określony w § 9, mogą być pokryte w roku następnym.

Art. 13.

Walne zgromadzenie spółdzielni rolników może przeznaczyć część dochodu ogólnego spółdzielni rolników na oprocentowanie wniesionych udziałów i wpisowego. Wysokość oprocentowania nie może przekroczyć najwyższej w danym roku wysokości stopy redyskontowej weksli przyjmowanych od banków do redyskonta przez Narodowy Bank Polski powiększonej o maksymalnie trzy punkty procentowe. Zasady ustalania wysokości oprocentowania i sposób jego wypłaty określa statut.

Rozdział IV

Lustracja i likwidacja spółdzielni rolników

Art. 14.

Lustracja, o której mowa w dziale VIII ustawy Prawo Spółdzielcze, jest przeprowadzana również w zakresie spełniania przez spółdzielnię rolników warunków, o których mowa w art. 5–9.

Art. 15.

§ 1. Związek rewizyjny, w którym spółdzielnia rolników jest zrzeszona albo Krajowa Rada Spółdzielcza – w przypadku spółdzielni rolników niezrzeszonej w związku rewizyjnym, podejmuje uchwałę o postawieniu spółdzielni rolników w stan likwidacji, jeżeli:

- 1) działalność spółdzielni rolników wykazuje rażąco naruszenia prawa lub postanowień statutu;
- 2) spółdzielnia rolników została zarejestrowana z naruszeniem prawa;
- 3) spółdzielnia rolników co najmniej od roku nie prowadzi działalności gospodarczej.

§ 2. Uchwałę, o której mowa w § 1, spółdzielnia rolników może zaskarżyć do sądu w ciągu sześciu tygodni od dnia jej doręczenia wraz z uzasadnieniem. W razie niezaskarżenia uchwały w ustawowym terminie lub uprawomocnienia się orzeczenia oddalającego powództwo albo umarzającego postępowanie w sprawie, związek rewizyjny albo Krajowa Rada Spółdzielcza zgłasza do Krajowego Rejestru Sądowego wnioski o otwarcie likwidacji, wyznaczając jednocześnie likwidatora.

Art. 16.

§ 1. W przypadku likwidacji spółdzielni rolników środki zgromadzone w funduszu rezerw niepodzielnych są przekazywane związkowi spółdzielni rolników, jeżeli dana spółdzielnia rolników była członkiem takiego związku albo w przypadku gdy nie była członkiem związku – Krajowej Radzie Spółdzielczej. Przekazane w ten sposób środki są przeznaczone na upowszechnianie idei spółdzielczości.

§ 2. Pozostały majątek spółdzielni rolników podlega zwrotowi członkom spółdzielni rolników.

§ 3. W przypadku, o którym mowa w art. 10 w § 8, prawo do funduszu założycielskiego przechodzi na nowego członka, o ile strony nie ustalą inaczej.

§ 4. Prawo do funduszu założycielskiego przysługuje spadkobiercom zmarłego członka.

§ 5. Statut może wyłączyć prawo do funduszu założycielskiego członka, który został wykluczony ze spółdzielni rolników.

Rozdział V

Przepisy karne

Art. 17.

§ 1. Kto, będąc członkiem zarządu spółdzielni rolników albo likwidatorem, nie zgłasza wniosku o upadłość spółdzielni rolników pomimo powstania warunków uzasadniających upadłość spółdzielni, podlega grzywnie, karze ograniczenia wolności albo pozbawienia wolności do roku.

§ 2. Kto, będąc członkiem organu spółdzielni rolników albo likwidatorem wbrew przepisom ustawy:

- 1) nie poddaje spółdzielni rolników lustracji,
- 2) nie udziela lub udziela niezgodnych ze stanem faktycznym wyjaśnień lustratorowi, nie dopuszcza go do pełnienia obowiązków lub nie przedkłada stosownych dokumentów,
- 3) nie udostępnia członkom spółdzielni rolników protokołu lustracji,
- 4) nie zwołuje walnego zgromadzenia, zebrania przedstawicieli albo zebrań grup członkowskich poprzedzających zebranie przedstawicieli,
- 5) nie przygotowuje w terminie dokumentów dotyczących dokonania podziału w spółdzielni, o którym mowa w art. 108b ustawy Prawo Spółdzielcze,

– podlega grzywnie albo karze ograniczenia wolności.

§ 3. Kto, będąc członkiem organu spółdzielni rolników albo likwidatorem, ogłasza dane nieprawdziwe albo przedstawia je organom spółdzielni rolników, władzom państwowym, członkom spółdzielni rolników lub lustratorowi, podlega grzywnie, karze ograniczenia wolności albo pozbawienia wolności do lat 2.

§ 4. Jeżeli sprawca działa nieumyślnie, podlega grzywnie, karze ograniczenia wolności albo pozbawienia wolności do roku.

Rozdział VI

Zmiany w przepisach obowiązujących i przepisy końcowe

Art. 18.

W ustawie z dnia 28 lipca 1983 r. o podatku od spadków i darowizn (Dz. U. z 2016 r. poz. 205 i 615) w art. 4 w ust. 1 pkt 3 otrzymuje brzmienie:

„3) nabycie praw do wkładów w spółdzielni rolników, rolniczej spółdzielni produkcyjnej lub w spółdzielni kółek rolniczych.”.

Art. 19.

W ustawie z dnia 12 stycznia 1991 r. o podatkach i opłatach lokalnych (Dz. U. z 2016 r. poz. 716) w art. 7 w ust. 1 dodaje się pkt 16 w brzmieniu:

„16) budynki i budowle lub ich części i zajęte pod nie grunty stanowiące własność spółdzielni rolników lub ich związku, bądź będące w ich wieczystym użytkowaniu, wykorzystywane na działalność określoną w art. 6 § 1 i 2 ustawy z dnia 2016 r. o spółdzielniach rolników”.

Art. 20.

W ustawie z dnia 15 lutego 1992 r. o podatku dochodowym od osób prawnych (Dz. U. z 2014 r. poz. 851, z późn. zm.²⁾) wprowadza się następujące zmiany:

1) w art. 15 w ust. 1 dodaje się pkt lzd w brzmieniu:

„lzd. W spółdzielniach rolników kosztem uzyskania przychodów są należne członkom odsetki od wniesionych przez nich udziałów, wpisowego i wkładów pieniężnych.”;

2) w art. 17 w ust. 1 po pkt 55 dodaje się pkt 56 w brzmieniu:

„56) dochody spółdzielni rolników działających na podstawie ustawy z dnia 2016 r. o spółdzielniach rolników, pochodzące z transakcji z członkami spółdzielni rolników, a także dochody nie pochodzące z obrotów z członkami spółdzielni rolników, o ile zostały przekazane na fundusz rezerw niepodzielnych.”.

²⁾ Zmiany tekstu jednolitego wymienionej ustawy zostały ogłoszone w Dz. U. z 2014 r. poz. 915, 1138, 1146, 1215, 1328, 1457, 1563 i 1662, z 2015 r. poz. 73, 211, 933, 978, 1166, 1197, 1259, 1296, 1348, 1595, 1688, 1767, 1844 i 1932 oraz z 2016 r. poz. 68 i 615.

Art. 21.

W ustawie z dnia 9 maja 2008 r. o Agencji Restrukturyzacji i Modernizacji Rolnictwa (Dz. U. z 2014 r. poz. 1438, z 2015 r. poz. 308 i 349 oraz z 2016 r. poz. 50) w art. 4 ust. 1 pkt 4 otrzymuje brzmienie:

„4) powstawania i rozwoju grup producentów rolnych i ich związków oraz spółdzielni rolników i ich związków;”.

Art. 22.

W ustawie z dnia 23 kwietnia 1964 r. - Kodeks cywilny (Dz. U. z 2016 r. poz. 380 i 585) w art. 613 § 4 otrzymuje brzmienie:

„§ 4. Przez producenta rolnego rozumie się również grupę producentów rolnych lub związek takich grup oraz spółdzielnię rolników w rozumieniu ustawy z dnia 2016 roku o spółdzielniach rolników lub związek takich spółdzielni.”.

Art. 23.

Ustawa wchodzi w życie po upływie 30 dni od dnia ogłoszenia.

Z-CA DYREKTORA DEPARTAMENTU
PRAWNO-LEGISLACYJNEGO

Mariusz Gorzowski

Dyrektor Departamentu
Prawno-Legislacyjnego

Grzegorz Wykowski

UZASADNIENIE

Celem uregulowania jest stworzenie zachęt do powoływania przez rolników podmiotów funkcjonujących w oparciu o zasady wynikające z prawa spółdzielczego, a także lepszych warunków ekonomicznych do działania dla podmiotów zrzeszających rolników, funkcjonujących obecnie jako spółdzielnie lub inne osoby prawne. Zachęty, o których mowa to w szczególności wyłączenie podmiotów, które uzyskały status tzw. spółdzielni rolników z określonych obowiązków fiskalnych. W przepisach przewidziano ponadto wprowadzenie zachęt o tym charakterze dla tzw. związków spółdzielni rolników, co ma motywować spółdzielnie rolników do ich powoływania.

Oczekuje się, że wprowadzenie nowych rozwiązań pozwoli na poprawę efektywności gospodarowania na obszarach wiejskich. Wyjątkowo duże rozdrobnienie gospodarstw rolnych w Polsce na tle Unii Europejskiej, skutkuje dużym rozproszeniem podaży oferowanej na poziomie tych gospodarstw. W związku z dynamicznie postępującym procesem konsolidacji popytu na produkty rolne na poziomie odbiorców (przetwórstwo rolno-spożywcze, handel hurtowy i detaliczny) w przypadku wielu sektorów produkcji rolnej mamy do czynienia z rosnącymi dysproporcjami pomiędzy skalą podaży oferowanej przez pojedynczego dostawcę (producenta) a skalą popytu reprezentowanego przez pojedynczego odbiorcę. Sytuacja taka sprzyja umocnieniu pozycji negocjacyjnej odbiorców oraz stosowaniu przez nich skutecznej presji na obniżenie cen oferowanych za produkty rolne.

Art. 3 projektowanych regulacji wskazuje, że w sprawach nieuregulowanych niniejszą ustawą, stosuje się przepisy ustawy z dnia 16 września 1982 r. Prawo spółdzielcze (Dz. U. z 2016 r., poz. 21), zwanej dalej ustawą Prawo spółdzielcze.

Art. 4 projektowanych regulacji określa katalog podmiotów, które mogą się organizować w spółdzielnie rolników wskazując, że członkami takiej spółdzielni mogą być osoby fizyczne lub prawne prowadzące gospodarstwo rolne w rozumieniu przepisów o podatku rolnym lub prowadzących działalność rolniczą w zakresie działów specjalnych produkcji rolnej będących producentami produktów lub grup produktów rolnych oraz osoby fizyczne lub prawne niebędące rolnikami prowadzące działalność w zakresie przechowywania, magazynowania, sortowania, pakowania lub przetwarzania produktów lub grup produktów. Przy czym projektowane regulacje przewidują, że członkowie niebędący rolnikami nie są brani pod uwagę przy określaniu minimalnej liczby członków spółdzielni oraz nie mogą być wybierani do rady nadzorczej (art. 8 projektu ustawy). Ponadto projektowany przepis określa zasadniczy cel funkcjonowania spółdzielni rolników, jakim jest prowadzenie wspólnej działalności gospodarczej w interesie swoich członków.

Art. 5 projektowanych regulacji określa katalog obligatoryjnych elementów, jakie oprócz elementów wymienionych w przepisach ustawy Prawo spółdzielcze muszą znaleźć się

w statucie spółdzielni rolników. Wśród takich elementów przewidziano: zasady, warunki oraz tryb przyjmowania do spółdzielni rolników nowych członków, rodzaj i zakres odpowiedzialności członków, zasady podziału zysków i pokrywania strat oraz sankcje wobec członka spółdzielni rolników, który nie wypełnia wymogów określonych w ustawie.

Proponowane przepisy art. 6 wskazują, jakie rodzaje działalności musi prowadzić spółdzielnia rolników. Do obligatoryjnie realizowanych działalności realizowanych przez te spółdzielnie należą planowanie ich produkcji rolnej oraz dostosowywanie skali oraz jakości tej produkcji do oczekiwań rynku, koncentrowanie podaży produkcji swoich członków oraz ich popytu na środki produkcji. Wprowadzenie obowiązku prowadzenia działalności w powyższym zakresie ma w szczególności na celu poprawę rentowności gospodarstw rolnych członków spółdzielni rolników. Dostosowanie skali i jakości produkcji w gospodarstwach członków do oczekiwań rynku powinno skutkować stabilizacją podaży produktów rolnych na poziomie zbliżonym do rzeczywistego popytu, co w rezultacie będzie miało pozytywny wpływ na stabilność i przewidywalność cen tych produktów. Zobowiązanie podmiotów posiadających status spółdzielni rolników do koncentracji dostaw produktów rolnych wyprodukowanych przez ich członków ma na celu zapewnienie możliwości stworzenia przez tych członków wspólnej oferty o skali lepiej dostosowanej do obecnych oczekiwań rynku. Należy podkreślić, że obecnie odbiorcy produktów rolnych to często duże podmioty działające w sektorze przetwórstwa rolno-spożywczego lub handlu, które zgłaszają popyt na relatywnie dużą ilość surowca w porównaniu do ilości, którą może zaoferować pojedynczy rolnik. W rezultacie odbiorcy często mają silniejszą pozycję negocjacyjną od dostawców produktów rolnych. Koncentracja podaży na poziomie podmiotów reprezentujących interesy producentów powinno mieć pozytywny wpływ na wzmocnienie ich pozycji negocjacyjnej. Również działanie spółdzielni rolników polegające na koncentracji popytu jej członków na środki produkcji mają na celu wzmocnienie ich pozycji negocjacyjnej przy zakupie tych środków. Spółdzielnie rolników zgłaszając odpowiednio duże zapotrzebowanie na środki, o których mowa, będą miały większe możliwości uzyskania rabatu od ich dostawców. W rezultacie rozwiązanie, o którym mowa powinno pozytywnie przyczynić się do obniżenia kosztów produkcji ponoszonych przez członków spółdzielni rolników, a tym samym zwiększenia rentowności ich gospodarstw.

W art. 6 § 2 wskazano zakres działalności gospodarczej, jaką fakultatywnie będą mogły prowadzić podmioty, które uzyskały status spółdzielni rolników. Działalność gospodarcza spółdzielni rolników może polegać na przechowywaniu oraz przygotowywaniu do handlu i handlu produktami pochodzącymi od członków, przetwarzaniu tych produktów oraz sprzedaży uzyskanych w drodze przetworzenia produktami, świadczeniu usług na rzecz swoich członków związanych z wytwarzaniem produktów lub grup produktów, ze względu na które spółdzielnia została utworzona. Ww. działania mają na celu zwiększenie wartości

dodanej produkcji na etapie poprzedzającym jej sprzedaż przez członków spółdzielni rolników lub samą spółdzielnię rolników. Ponadto podmioty te mogą upowszechniać wśród swoich członków korzystne dla środowiska metody uprawy, technologie produkcji i metody gospodarki odpadami. Proponowany przepis art. 6 § 2 pkt 6 oraz § 3 przewiduje możliwość prowadzenia przez spółdzielnie rolników na rzecz swoich członków działalności usługowej, a także społecznej i oświatowo-kulturalnej, jednak przychody z tego typu działalności, zgodnie z proponowanym przepisem art. 6 § 4 nie mogą przekroczyć łącznie 25% rocznych przychodów spółdzielni rolników. Ponadto przepis art. 6 § 5 wprowadza obowiązek przynależności tylko do jednej spółdzielni rolników w zakresie produktów lub grup produktów, ze względu na które spółdzielnia rolników jest założona. Należy przy tym podkreślić, że proponowane przepisy nie wykluczają możliwości zakładania spółdzielni ze względu na więcej niż jeden produkt lub grupę produktów. Tym samym istnieje możliwość założenia spółdzielni rolników ze względu na więcej niż jeden produkt lub grupę produktów tak, aby objąć wszystkie rodzaje produkcji rolnej prowadzonej przez jej członków. Jednocześnie w myśl proponowanego przepisu art. 6 § 6 mając na względzie rodzaje i wielkość produkcji rolnej na obszarze Rzeczypospolitej Polskiej Minister do spraw rynków rolnych w drodze rozporządzenia określi wykaz produktów i grup produktów, dla których mogą być zakładane spółdzielnie rolników

W projektowanym art. 7 § 1 wskazano, że minimalna liczba rolników, którzy mogą powołać spółdzielnię rolników oraz minimalna liczba członków takiego podmiotu będących rolnikami, nie może być mniejsza od pięciu. Aktualnie, zgodnie z art. 7 § 2 ustawy Prawo Spółdzielcze, liczba założycieli spółdzielni nie może być mniejsza od dziesięciu, jeżeli założycielami są osoby fizyczne. Limit ten postrzegany jest jako restrykcyjny i w opinii rolników stanowi barierę w tworzeniu nowych spółdzielni w sektorze rolnym. Zważywszy, że proponowane regulacje w tym zakresie mają na celu upowszechnienie formy organizacyjnej działającej zgodnie z zasadami funkcjonowania spółdzielni art. 7 § 1 projektu ustawy w odniesieniu do spółdzielni rolników przewiduje określenie o połowę mniejszej minimalnej liczby członków niż obowiązuje w odniesieniu do zwykłych spółdzielni.

Projektowany przepis art. 7 § 3 stanowi, że spółdzielnia rolników nie może odmówić przyjęcia w poczet członków rolnika, jeżeli spełnia on wymogi określone w jej statucie oraz warunki określone w projektowanej ustawie. Uregulowanie to ma na celu zapewnienie możliwości swobodnego przystępowania rolników do spółdzielni rolników.

Jednocześnie, projektowany art. 7 § 4 ustawy wskazuje, że w przypadku, gdy członkami spółdzielni rolników są wyłącznie osoby prawne, a statut takiego podmiotu określa inną zasadę ustalania liczby głosów przysługujących członkom niż zasada „jeden członek – jeden głos”, żaden z członków nie może mieć więcej niż 20% ogólnej liczby głosów na walnym zgromadzeniu, także przy uwzględnieniu udziałów pośrednich. Proponowane

regulacje mają na celu wykluczenie możliwości zaburzenia demokratycznego rozkładu głosów oraz nadużywania władzy przez członków spółdzielni rolników w zakresie zarządzania działalnością spółdzielni i jej funkcjonowaniem z uwagi na powiązania pośrednie (np. kapitałowe, personalne) podmiotów zrzeszonych w takim podmiocie.

Art. 9 proponowanych regulacji stanowi, iż spółdzielnie rolników, stosownie do przepisów ustawy Prawo Spółdzielcze, mogą tworzyć związki prowadzące w imieniu i na ich rzecz działalności określone w art. 5 § 2 lub 3 projektu ustawy lub przystępować do takich związków.

§ 4. Statut może przewidywać możliwość ustalania liczby udziałów na podstawie kryteriów innych niż wskazane w § 2.

Art. 10 § 1 projektowanej ustawy wskazuje na możliwość określenia w statucie postanowień dotyczących ustalania wysokości wpisowego dla członków spółdzielni. Stosownie do proponowanego przepisu art. 10 § 2 statut może przewidywać, że ustala się corocznie liczbę udziałów, do których mają prawo poszczególni członkowie spółdzielni rolników zależnie od kwoty ich obrotów dokonywanych między członkiem a spółdzielnią rolników w poprzednim roku obrotowym. W takim przypadku oprócz samej liczby udziałów, do których mają prawo poszczególni członkowie spółdzielni w statucie powinny zostać zawarte postanowienia w zakresie sposobu i terminów realizacji dopłat dokonywanych na udziały albo zwrotu wpłat dokonanych na udziały. Jednocześnie zgodnie z proponowanym art. 10 § 4 istnieje możliwość ustalania liczby udziałów w oparciu o kryteria inne niż kryterium, o którym mowa w proponowanym § 2.

Art. 10 § 5 wprowadza możliwość zbycia udziału przez byłego członka spółdzielni oraz osobę, którą zmarły członek wskazał, jako osobę, której spółdzielnia jest zobowiązana wypłacić lub zwrócić udział po jego śmierci, innemu członkowi spółdzielni.

W myśl proponowanego przepisu art. 10 § 6 i 7 umowa przenosząca własność udziałów powinna być zawarta w formie pisemnej z podpisami notarialnie poświadczonymi, a nabywca udziału zobowiązany jest zawiadomić spółdzielnię rolników o fakcie nabycia udziałów w terminie 7 dni od dnia nabycia.

W proponowanym art. 10 § 8 przewidziano w odniesieniu do byłego członka możliwość przeniesienia posiadanych przez niego udziałów na osobę, która przejęła i prowadzi jego gospodarstwo rolne, jeżeli osoba taka została członkiem spółdzielni albo złożyła deklarację przystąpienia do tej spółdzielni.

W projektowany art. 10 wskazany został termin, w jakim członek spółdzielni rolników będący właścicielem wniesionego wkładu niepieniężnego jest obowiązany powiadomić spółdzielnię o zamiarze zbycia takiego wkładu (3 miesiące przed dokonaniem tej czynności). Jednocześnie, zgodnie z proponowanym przepisem istnieje możliwość określenia w statucie terminu wcześniejszego.

Proponowany przepis art. 12 § 1 określa sposób kalkulacji dochodu ogólnego spółdzielni rolników. Jest on spójny z mającym zastosowanie w przypadku rolniczych spółdzielni produkcji, określonym w art. 166 ustawy Prawo Spółdzielcze. Jednocześnie w proponowanym art. 12 § 2 przewidziano tryb podziału tego dochodu. Projektowane przepisy § 3 i 4 w przypadku spółdzielni rolników prowadzącej działalność polegającą na obrocie produktami lub grupami produktów pochodzących z produkcji swoich członków lub produktami uzyskanymi w wyniku ich przetwarzania, wprowadzają obowiązek wydzielenia części dochodu pochodzącej z takiego obrotu. Tak wydzielona część dochodu jest przedmiotem podziału pomiędzy członków, którzy wytworzyli dystrybuowane przez spółdzielnię rolników produkty lub surowiec, z którego produkty te zostały uzyskane, na podstawie postanowień walnego zgromadzenia. Proponowane przepisy § 5 określają katalog zasadniczych funduszy własnych, jakie musi tworzyć spółdzielnia rolników, wskazując jednocześnie źródło ich finansowania. Jednym z obligatoryjnych funduszy spółdzielni rolników jest fundusz zasobowy, na który przeznaczana się co najmniej 10% dochodu ogólnego spółdzielni. Zgodnie z § 9 fundusz ten może być przeznaczony na kompensowanie strat bilansowych spółdzielni rolników. Na fundusz rezerw niepodzielnych przeznaczana się nie mniej niż 20% dochodu ogólnego spółdzielni rolników. Zgromadzone na tym funduszu środki nie mogą być wykorzystywane przez spółdzielnie rolników do finansowania bieżącej działalności. Fundusz ten nie może być przedmiotem podziału między członkami spółdzielni rolników nawet w przypadku jej likwidacji. Rozwiązanie polegające na tworzeniu przez spółdzielnie rolników funduszy rezerw niepodzielnych ma na celu zapewnienie instrumentu gwarantującego stabilność funkcjonowania spółdzielni rolników. Brak możliwości podziału środków zgromadzonych na funduszu, o którym mowa, powinien skutecznie powstrzymać przed podejmowaniem spontanicznych decyzji skutkujących likwidacją spółdzielni rolników. Kolejnym obowiązkowym funduszem tworzonym przez spółdzielnie rolników jest fundusz wzajemnościowy, na który przeznaczana się nie mniej niż 3% dochodu spółdzielni, a środki na nim zgromadzone wykorzystuje się na promocję i rozwój spółdzielni rolników.

Art. 13 projektowanej ustawy umożliwiła przeznaczenie części dochodu ogólnego spółdzielni rolników na wypłaty na rzecz członków spółdzielni z tytułu oprocentowania wniesionych udziałów i wpisowego. Decyzję w tym zakresie podejmuje walne zgromadzenie spółdzielni rolników, natomiast zasady ustalania wysokości oprocentowania i sposób wypłaty określa statut.

W proponowanym art. 14 przewidziano, że w ramach postępowania lustracyjnego, o którym mowa w dziale VIII ustawy Prawo Spółdzielcze, weryfikowane jest także spełnianie przez spółdzielnię rolników warunków określonych w art. 5-9 projektowanej ustawy.

Proponowane przepisy art. 15 wprowadzają upoważnienie dla związku rewizyjnego, w którym spółdzielnia rolników jest zrzeszona albo dla Krajowej Rady Spółdzielczej, w

przypadku spółdzielni niezrzeszonych, do podjęcia uchwały o postawieniu spółdzielni rolników w stan likwidacji, w przypadku gdy:

- 1) działalność spółdzielni rolników wykazuje rażące naruszenia prawa lub postanowień statutu;
- 2) spółdzielnia rolników została zarejestrowana z naruszeniem prawa;
- 3) spółdzielnia rolników co najmniej od roku nie prowadzi działalności gospodarczej.

Powyższe uregulowania służą wyeliminowaniu ewentualnych nadużyć polegających na niespełnianiu warunków prowadzenia spółdzielni wynikających z ustawy oraz obowiązków statutowych. W § 2 proponowanego przepisu przewidziano możliwość zaskarżenia uchwały o postawieniu spółdzielni rolników w stan likwidacji do sądu.

Projektowane przepisy art. 16 określają zasady mające zastosowanie w przypadku likwidacji spółdzielni rolników. Zgodnie z proponowanym brzmieniem § 1 w przypadku likwidacji spółdzielni rolników środki zgromadzone w funduszu rezerw niepodzielnych przekazuje się do związku spółdzielni rolników, jeżeli likwidowana spółdzielnia do takiego należała, albo Krajowej Rady Spółdzielczej. Uzyskane w ten sposób środki finansowe przeznaczone są na upowszechnianie idei spółdzielczości. Proponowany § 2 wskazuje, że pozostały majątek spółdzielni rolników przekazuje się jej członkom. Projektowane przepisy § 3 i 4 regulują kwestie prawa do środków zgromadzonych w funduszu założycielskim, przysługującego następcy prawnemu członka spółdzielni w przypadku jej likwidacji. Jednocześnie, w § 5 przewidziano możliwość uwzględnienia w statucie wyłączenia prawa do środków zgromadzonych w funduszu założycielskim w przypadku członka spółdzielni rolników, który został z niej wykluczony.

W art. 17 projektowanej ustawy przewidziane zostały przepisy karne, mające zastosowanie w odniesieniu do członków organów spółdzielni rolników lub likwidatorów w przypadku stwierdzenia nieprawidłowości. Przepisy te są tożsame z mającymi zastosowanie na podstawie art. 267b-267d ustawy Prawo Spółdzielcze.

Projektowane regulacje art. 18-22, w celu stymulowania rozwoju wspólnych struktur gospodarczych w postaci spółdzielni rolników i tworzeniu sieci rolniczej spółdzielczości, wprowadzają stosowne zmiany do:

- 1) ustawy o podatku od spadków i darowizn – w zakresie zwolnienia od podatku nabycia praw do wkładów w spółdzielni rolników;
- 2) ustawy o podatkach i opłatach lokalnych – w zakresie zwolnienia od podatku od nieruchomości budynków i budowli lub ich części i zajętych pod nimi gruntów stanowiących własność bądź będących w wieczystym użytkowaniu spółdzielni rolników lub ich związku, wykorzystywanych na działalność określoną w art. 6 § 1 i 2 niniejszego projektu;

- 3) ustawy o podatku dochodowym od osób prawnych – w zakresie określenia, że kosztem uzyskania przychodów spółdzielni rolników są należne członkom odsetki od wniesionych przez nich udziałów, wpisowego i wkładów pieniężnych oraz zwolnienia od podatku dochodów spółdzielni rolników, pochodzących z transakcji z członkami, a także dochodów nie pochodzących z obrotów z członkami, o ile zostały przekazane na fundusz rezerw niepodzielnych;
- 4) ustawy o Agencji Restrukturyzacji i Modernizacji Rolnictwa – wskazując, że jednym z zadań realizowanych przez Agencję Restrukturyzacji i Modernizacji Rolnictwa jest wspieranie powstawania i rozwoju spółdzielni rolników i ich związków;
- 5) ustawy Kodeks cywilny – poprzez uznanie, że przy umowach kontraktacji między producentem rolnym a kontraktującym przez producenta rolnego rozumie się również spółdzielnię rolników lub związek takich spółdzielni.

Należy zwrócić uwagę, że przewidziane w projekcie ustawy uregulowania art. 18-22 mogą stanowić pomoc publiczną w rozumieniu art. 107 Traktatu o Funkcjonowaniu Unii Europejskiej. W związku z powyższym może wystąpić konieczność notyfikacji projektu ustawy do Komisji Europejskiej, po uprzednio wyrażonej zgodzie Rady Ministrów, zgodnie z przepisami ustawy z dnia 30 kwietnia 2004 r. o postępowaniu w sprawach dotyczących pomocy publicznej (Dz. U. z 2007 r. Nr 59, poz. 404, z późn. zm.).

Przewiduje się, że ustawa wejdzie w życie po upływie 30 dni od dnia ogłoszenia.

Projekt został zgłoszony do wykazu prac legislacyjnych Rady Ministrów.

*Ładny
A. Cholewicki*

[Signature]

[Signature]
WYKŁADNIK DEPARTAMENTU
Waldemar Sochnaczewski

SEKRETARZ STANU
[Signature]
Jacek Bogucki

<p>Nazwa projektu Ustawa o spółdzielniach rolników Ministerstwo wiodące i ministerstwa współpracujące Ministerstwo Rolnictwa i Rozwoju Wsi Osoba odpowiedzialna za projekt w randze Ministra, Sekretarza Stanu lub Podsekretarza Stanu Jacek Bogucki – Sekretarz Stanu w MRiRW Kontakt do opiekuna merytorycznego projektu Marian Borek - Zastępca Dyrektora Departamentu Rynków Rolnych 22 623-16-32; marian.borek@minrol.gov.pl</p>	<p>Data sporządzenia 2016.06.16</p> <p>Źródło: Inicjatywa własna</p> <p>Nr w wykazie prac</p>
---	--

1. Jaki problem jest rozwiązywany?

Wyjątkowo duże rozdrobnienie gospodarstw rolnych w Polsce na tle Unii Europejskiej skutkuje dużym rozproszeniem podaży oferowanej na poziomie tych gospodarstw. W związku z dynamicznie postępującym procesem konsolidacji popytu na produkty rolne na poziomie odbiorców (handel detaliczny, przetwórstwo rolno-spożywcze) w przypadku wielu sektorów produkcji rolnej mamy do czynienia z rosnącymi dysproporcjami pomiędzy skalą podaży oferowanej przez pojedynczego dostawcę (producenta) a skalą popytu reprezentowanego przez pojedynczego odbiorcę. Sytuacja taka sprzyja umocnieniu pozycji negocjacyjnej odbiorców oraz stosowaniu przez nich skutecznej presji na obniżenie cen oferowanych producentom, czego efektem jest sprzedaż produktów rolnych po cenach niższych niż koszty ich wytworzenia. Jednocześnie pojawia się nieprzewidywalność i niepewność co do możliwości zbytu produktów przez rolników funkcjonujących indywidualnie, także ze względu na konieczność sprostania specyficznym wymaganiom jakościowym i wolumenowym. Sposobem na wzmacnianie pozycji na rynku oraz niwelowanie zagrożeń, jakie przynosi coraz bardziej wymagający rynek, jest tworzenie przez rolników wspólnych struktur gospodarczych. Wobec powyższego, istnieje konieczność systemowego wspierania organizowania się producentów rolnych w silne podmioty gospodarcze.

2. Rekomendowane rozwiązanie, w tym planowane narzędzia interwencji, i oczekiwany efekt

Celem uregulowania jest stworzenie zachęt do powoływania przez rolników podmiotów funkcjonujących w oparciu o zasady wynikające z prawa spółdzielczego, a także lepszych warunków ekonomicznych do działania dla podmiotów zrzeszających rolników, funkcjonujących obecnie jako spółdzielnie lub inne osoby prawne. Należy bowiem zauważyć, że spółdzielnie działające na obszarach wiejskich są znaczącą częścią życia społeczno-gospodarczego swoich środowisk. Poza potencjałem gospodarczym, reprezentują potencjał społeczny, demokratyczne zasady postępowania wewnątrzspółdzielczego oraz przedkładanie potrzeb społecznych swoich członków nad maksymalizacją zysku. Są znaczącą częścią gospodarki społecznej. Spółdzielczość jako forma zbiorowej zaradności lokalnych społeczności stwarza realne szanse na aktywność gospodarczą i społeczną, w szczególności na terenach wiejskich, a podstawowe elementy spółdzielczego gospodarowania są całkowicie zgodne ze strukturą i funkcjonowaniem gospodarki rynkowej. Chodzi tu o takie aspekty, jak: wolność i samodzielność gospodarowania, prywatny charakter własności, uruchamianie bodźców związanych z zyskiem. Ponadto spółdzielczość wnosi do gospodarki rynkowej czynniki poprawiające funkcjonowanie rynku, takie jak: aktywizowanie zdrowej konkurencji czy wzmacnianie pozycji rynkowej podmiotów o relatywnie niższym potencjale ekonomicznym poprzez stwarzanie im możliwości szerszego uczestniczenia w obrocie gospodarczym. Własne organizacje gospodarcze pomagają rolnikom w dostosowaniu produkcji do potrzeb klientów, zdobyciu rynków zbytu, obniżeniu kosztów produkcji, a w efekcie osiągnięciu lepszych efektów ekonomicznych. Dzięki właściwemu zorganizowaniu się i dostosowaniu produkcji do wymagań odbiorcy pod względem jakości, ilości i asortymentu, rolnicy zrzeszeni w spółdzielniach rolników są w stanie sprostać wyzwaniom gospodarki rynkowej, przez budowę silnej pozycji wśród uczestników rynku produktów rolnych oraz porządkowanie relacji w całym łańcuchu żywnościowym, jak również przeciwdziałać spekulacjom na rynkach rolnych.

3. Jak problem został rozwiązany w innych krajach, w szczególności krajach członkowskich OECD/UE?

W krajach o zaawansowanym rozwoju gospodarki rynkowej udział spółdzielni rolniczych w działalności gospodarczej jest wyższy niż w krajach o rozwijającej się gospodarce rynkowej. Zgodnie z danymi Krajowej Rady Spółdzielczej poziom zorganizowania producentów rolnych w spółdzielniach rolników w innych krajach UE jest dużo wyższy niż w Polsce – w Holandii, Irlandii, Francji czy Niemczech wynosi on odpowiednio 98%, 90%, 80% i 70%, podczas gdy w Polsce kształtuje się na poziomie ok. 15%. Biorąc pod uwagę poziom zorganizowania się rolników w spółdzielniach w ujęciu branżowym w wybranych krajach UE przedstawia się

on następująco:

- 1) trzoda chlewna: Francja (94%), Dania (92%), Finlandia (71%);
- 2) zboża: Francja (74%), Austria (70%), Holandia (55%);
- 3) rynek cukru: Francja, Holandia, Hiszpania, Włochy – ok. 40%;
- 4) rynek owoców i warzyw: Holandia, Belgia, Szwecja – ok. 70%.

Należy zwrócić uwagę, iż niektóre kraje członkowskie (np. Dania, Francja i Włochy) w celu zaktywizowania producentów rolnych do powoływania wspólnych struktur gospodarczych w postaci spółdzielni rolniczych, wprowadziło udogodnienia dla tego typu podmiotów w krajowych systemach podatkowych.

Mając na uwadze powyższe, zauważalne jest wyraźna dysproporcja w zakresie poziomu zorganizowania producentów rolnych w Polsce w porównaniu z krajami „starej” UE. Tym samym niezbędne i pilne jest dalsze systemowe wspieranie konsolidacji rolników.

4. Podmioty, na które oddziałuje projekt

Grupa	Wielkość	Źródło danych	Oddziaływanie
Osoby fizyczne oraz osoby prawne prowadzące gospodarstwo rolne w rozumieniu przepisów o podatku rolnym lub prowadzące działalność rolniczą w zakresie działów specjalnych produkcji rolnej.	ok. 1,5 mln	Główny Urząd Statystyczny, Kasa Rolniczego Ubezpieczenia Społecznego	Możliwość tworzenia wspólnych struktur gospodarczych w postaci spółdzielni rolników.
Istniejące spółdzielnie na terenach wiejskich.	ok. 2,5 tys.	Krajowa Rada Spółdzielcza	Możliwość uzyskania statusu spółdzielni rolników.
Inne osoby prawne, funkcjonujące na terenach wiejskich, których udziałowcami są producenci rolni.	trudna do oszacowania		Możliwość uzyskania statusu spółdzielni rolników.

5. Informacje na temat zakresu, czasu trwania i podsumowanie wyników konsultacji

Mając na uwadze § 31 oraz § 36 ust. 1 Uchwały nr 190 Rady Ministrów z dnia 29 października 2013 r. – *Regulamin Pracy Rady Ministrów* (M.P. z 2013 r., poz. 979, z późn. zm.) oraz § 7 zarządzenia nr 23 Dyrektora Generalnego Ministerstwa Rolnictwa i Rozwoju Wsi z dnia 31 grudnia 2010 r. w sprawie trybu opracowywania, uzgadniania i ogłaszania aktów normatywnych oraz opracowywania i uzgadniania dokumentów rządowych, przedmiotowy projekt zostanie skierowany do konsultacji publicznych, w szczególności do rolniczych organizacji społecznych i zawodowych oraz rolniczych związków branżowych, m.in. do: ZZR „Samoobrona”, Niezależnego Samorządnego Związku Zawodowego „Solidarność” Komisji Krajowej, Krajowego Związku Rolników, Kółek i Organizacji Rolniczych, NSZZ RI „Solidarność”, Związku Zawodowego Rolników „Ojczyzna”, Związku Zawodowego Centrum Narodowe Młodych Rolników, Związku Zawodowego Pracowników Rolnictwa w RP, Związku Zawodowego Rolnictwa i Obszarów Wiejskich „REGIONY”, Ogólnopolskiego Porozumienia Związków Zawodowych, Sekretariatu Rolnictwa Komisji Krajowej NSZZ „Solidarność”, Sekretariatu Przemysłu Spożywczego NSZZ „Solidarność”, NSZZ Solidarność’80, Business Centre Club, Federacji Związków Pracodawców-Dzierżawców i Właścicieli Rolnych, Stowarzyszenia Dzierżawców i Właścicieli Rolnych RP, Forum Związków Zawodowych, Krajowej Rady Spółdzielczej, Krajowego Związku Rewizyjnego Rolniczych Spółdzielni Produkcyjnych, Ogólnopolskiego Porozumienia Związków Zawodowych Rolników i Organizacji Rolniczych, Konfederacji Lewiatan, Pracodawców Rzeczypospolitej Polskiej, Związku Rzemiosła Polskiego, Związku Zawodowego

Saldo ogółem	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0
budżet państwa												
JST												
pozostałe jednostki (oddzielnie)												

Źródła finansowania	
Dodatkowe informacje, w tym wskazanie źródeł danych i przyjętych do obliczeń założeń	Projektowane regulacje wprowadzają zmiany do obecnie obowiązujących przepisów m.in. w zakresie udogodnień podatkowych. Proponowane rozwiązania w tym zakresie będą stanowiły główną zachętę do organizowania się rolników, którzy na chwilę obecną nie są członkami podmiotów prowadzących w ich interesie działalność gospodarczą. Proponowane w projekcie zwolnienia z określonych obowiązków fiskalnych mogą wpłynąć na zmniejszenie dochodu budżetowego oraz jednostek samorządu terytorialnego, niemniej jednak koszty z tym związane są trudne do obliczenia, głównie ze względu na brak możliwości oszacowania na etapie tworzenia przedmiotowych regulacji liczby spółdzielni rolników, jakie zostaną utworzone po wejściu w życie projektowanych przepisów.

7. Wpływ na konkurencyjność gospodarki i przedsiębiorczość, w tym funkcjonowanie przedsiębiorców oraz na rodzinę, obywateli i gospodarstwa domowe

		Skutki						
Czas w latach od wejścia w życie zmian		0	1	2	3	5	10	Łącznie (0-10)
W ujęciu pieniężnym (w mln zł, ceny stałe z r.)	duże przedsiębiorstwa	0	0	0	0	0	0	
	sektor mikro-, małych i średnich przedsiębiorstw	0	0	0	0	0	0	
	rodzina, obywatele oraz gospodarstwa domowe	0	0	0	0	0	0	
	(dodaj/usuń)							
W ujęciu niepieniężnym	duże przedsiębiorstwa							
	sektor mikro-, małych i średnich przedsiębiorstw	Wzmocnienie procesu tworzenia MŚP na terenach wiejskich przez producentów rolnych.						
	rodzina, obywatele oraz gospodarstwa domowe	Zwiększenie konkurencyjności na rynku produktów rolnych, a co za tym idzie dochodowości gospodarstw domowych rolników.						
Niemierzalne		Zwiększenie samoświadomości organizowania się rolników we wspólne struktury gospodarcze.						
		Zwiększenie możliwości oddziaływania na sytuację rynkową przez producentów rolnych, stabilizacja dochodów oraz wzmocnienie pozycji producentów rolnych w łańcuchu żywnościowym.						

Dodatkowe informacje, w tym wskazanie źródeł danych i przyjętych do obliczeń założeń	
--	--

8. Zmiana obciążeń regulacyjnych (w tym obowiązków informacyjnych) wynikających z projektu
 nie dotyczy

Wprowadzane są obciążenia poza bezwzględnie wymaganymi przez UE (szczegóły w odwróconej tabeli zgodności).	☐ tak ☐ nie ☐ nie dotyczy
☐ zmniejszenie liczby dokumentów ☐ zmniejszenie liczby procedur ☐ skrócenie czasu na załatwienie sprawy ☐ inne:	☐ zwiększenie liczby dokumentów ☐ zwiększenie liczby procedur ☐ wydłużenie czasu na załatwienie sprawy ☐ inne:
Wprowadzane obciążenia są przystosowane do ich elektronizacji.	☐ tak ☐ nie ☒ nie dotyczy

Komentarz:

9. Wpływ na rynek pracy

Należy się spodziewać potencjalnego zwiększenia liczby miejsc pracy. Spółdzielnie rolników prowadzą swoją działalność jako przedsiębiorcy posiadający osobowość prawną. Wobec powyższego, obowiązane są stosować m.in. regulacje w zakresie polityki finansowej, w tym przepisy ustawy o rachunkowości. W wielu przypadkach powoduje to konieczność zatrudniania wykwalifikowanej kadry.

10. Wpływ na pozostałe obszary

☐ środowisko naturalne ☐ sytuacja i rozwój regionalny ☐ inne:	☐ demografia ☐ mienie państwowe	☐ informatyzacja ☐ zdrowie
--	--	---

Omówienie wpływu Brak wpływu na pozostałe obszary.

11. Planowane wykonanie przepisów aktu prawnego

Projektowane przepisy wejdą w życie po upływie jednego miesiąca od dnia ogłoszenia.

12. W jaki sposób i kiedy nastąpi ewaluacja efektów projektu oraz jakie mierniki zostaną zastosowane?

Ewaluacja może nastąpić 3 lata po wejściu w życie projektowanych przepisów na podstawie analizy danych dotyczących spółdzielni rolników. Miernikiem ewaluacji będzie liczba spółdzielni rolników powstałych od momentu wejścia w życie projektowanej ustawy.

13. Załączniki (istotne dokumenty źródłowe, badania, analizy itp.)

Brak